

Sygnatura akt VI Ka 555/14

VI Kz 305/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **16 września 2014** r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, Wydział VI Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Bożena Żywioł

Sędziowie SSO Marcin Mierz

SSR del. Małgorzata Peteja-Żak (spr.)

Protokolant Agata Lipke

przy udziale Marka Dutkowskiego

Prokuratora Prokuratury Okręgowej

po rozpoznaniu w dniu 9 września 2014 r.

sprawy **T. M. syna M. i J.,**

ur. (...) w B.

oskarżonego z art. 231§1 kk i art. 266§2 kk w zw. z art. 11§2 kk

na skutek apelacji wniesionej przez oskarżyciela publicznego i zażalenia obrońcy

od wyroku Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach

z dnia 8 maja 2014 r. sygnatura akt VI K 916/13

na mocy art. 437 kpk i art. 438 kpk

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Tarnowskich Górach do ponownego rozpoznania.

Sygn. akt VI Ka 555/14

UZASADNIENIE WYROKU

z dnia 16 września 2014r.

Oskarżony T. M. stanął pod zarzutem tego, że w okresie od 4 do 10 sierpnia 2012r. w P. jako funkcjonariusz Wydziału (...) Komendy Miejskiej Policji w P. przekroczył swoje uprawnienia dokonując bezpodstawnego sprawdzenia w bazie (...) danych dotyczących pojazdu M. (...) o nr rej. (...) działając na szkodę interesu publicznego, a następnie ujawnił osobie nieuprawnionej informację, którą uzyskał w związku z wykonywaniem czynności służbowych w zakresie danych dotyczących właściciela w/w pojazdu, a której ujawnienie mogło narazić na szkodę prawnie chroniony interes, tj. popełnienia czynu z art. 231 § 1 kk i art. 266 § 2 kk w zw. z art. 11 § 2 kk.

Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach wyrokiem z dnia 8 maja 2014r., w sprawie o sygn. VI K 916/13, uniewinnił oskarżonego T. M. od popełnienia zarzucanego mu przestępstwa, kosztami procesu obciążając Skarb Państwa. Nadto na podstawie art. 632 pkt 2 kpk zasądził od Skarbu Państwa na rzecz oskarżonego kwotę 588 złotych tytułem zwrotu kosztów ustanowienia obrońcy z wyboru w sprawie.

Wyrok ten zaskarżył w całości na niekorzyść oskarżonego Prokurator, który zarzucił wyrokowi:

1. obrazę przepisów postępowania karnego, a to przepisów art. 7 kpk oraz art. 366 § 1 kpk, poprzez zaniechanie przesłuchania w charakterze świadka funkcjonariusza Wydziału (...) Komendy Wojewódzkiej w K. G. O. na okoliczności wskazane we wniosku dowodowym zgłoszonym przez Prokuratora na rozprawie w dniu 8 maja 2014r., przy czym uchybienie powyższe uniemożliwiało należyte wyjaśnienie okoliczności sprawy, mając tym samym wpływ na treść wydanego wyroku;
2. obrazę przepisów postępowania karnego, a to przepisów art. 7 kpk oraz art. 366 § 1 kpk, poprzez zaniechanie wystąpienia do Departamentu Ewidencji Państwowej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w W. o udzielenie informacji z obsługiwanej przez w/w departament bazy (...) wskazującej, czy w okresie od 27 lipca 2012r. do 10 sierpnia 2012r. odnotowano w systemie logowania do powyższej bazy danych celem udostępnienia danych dotyczących pojazdu marki M. (...) o nr rej. (...), a jeśli tak to kto, kiedy, w jakim celu oraz jakie dane lub informacje dot. powyższego pojazdu uzyskał oraz czy odnotowano wystąpienie w powyższym czasie z wnioskiem o udostępnienie danych dot. w/w pojazdu i czy przedmiotowe dane zostały udostępnione, a jeśli tak to komu, kiedy, w jakim celu i zakresie, przy czym uchybienie powyższe uniemożliwiało należyte wyjaśnienie okoliczności sprawy, mając tym samym wpływ na treść wydanego wyroku;
3. obrazę przepisów postępowania karnego, a to przepisów art. 7 kpk oraz art. 366 § 1 kpk, poprzez zaniechanie wystąpienia do Biura (...) Komendy Głównej Policji w W. o udzielenie informacji z bazy (...) i (...) wskazującej, czy w okresie od 27 lipca 2012r. do 10 sierpnia 2012r. odnotowano w systemie logowania do powyższej bazy danych celem udostępnienia danych dotyczących pojazdu marki M. (...) o nr rej. (...), a jeśli tak to kto, kiedy, w jakim celu oraz jakie dane lub informacje dot. powyższego pojazdu uzyskał oraz o wyjaśnienie sformułowania zawartego w piśmie z dnia 13 sierpnia 2013r. dot. poziomu odczytów w bazie (...), które zdaniem Sądu jest niejednoznaczne, przy czym uchybienie powyższe uniemożliwiało należyte wyjaśnienie okoliczności sprawy, mając tym samym wpływ na treść wydanego wyroku;
4. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, a mający wpływ na jego treść, polegający na wyrażeniu błędnego poglądu, iż przeprowadzone na rozprawie dowody nie są wystarczające do udowodnienia faktu popełnienia przez oskarżonego zarzucanego mu czynu przy jednoczesnej deprecjacji dowodów przeprowadzonych w śledztwie, podczas gdy prawidłowa i wszechstronna ich ocena prowadzić musi do wniosku niewątpliwie przeciwnego.

Stawiając powyższe zarzuty wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja Prokuratura okazała się zasadna na tyle, że w wyniku jej wywiedzenia zaskarżony wyrok nie mógł się ostać. Koniecznym stało się zatem uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu.

Wyrok ten zapadł z obrazą prawa procesowego, a to art. 366 kpk i art. 7 kpk, która miała wpływ na treść rozstrzygnięcia. Sąd Rejonowy rozpoznając przedmiotową sprawę i ferując rozstrzygnięcie nie wyjaśnił wszystkich istotnych okoliczności sprawy, a także nie wziął pod rozwagę oraz nie poddał należytej analizie i ocenie całokształtu zebranego materiału dowodowego. W konsekwencji ustalenia faktyczne i ocena prawna zaprezentowane w pisemnych motywach wyroku nie były pełne ani wyczerpujące, a to z kolei powodowało, iż wydany wyrok należało uznać za wadliwy. Oczywiście jest, że Sąd rozstrzyga sprawę przyjmując za podstawę swej decyzji całokształt okoliczności, które zostały ujawnione w toku rozprawy głównej (art. 410 kpk). To oznacza, że Sąd orzekający rozstrzygając w sprawie

musi rozważyć wszystkie okoliczności, jakie zostały ujawnione zgodnie z prawem procesowym w toku rozprawy, ocenić je zgodnie z wymogami określonymi w art. 7 kpk, a następnie dokonać ustaleń dotyczących okoliczności istotnych w sprawie, wynikających z dowodów uznanych przez tenże Sąd za wiarygodne. Szczególna rola w tym zakresie przypada przewodniczącemu składu orzekającego, który zgodnie z art. 366 kpk obowiązany jest baczyć, aby zostały wyjaśnione wszystkie istotne okoliczności sprawy. Przekonanie Sądu o wiarygodności jednych dowodów i niewiarygodności innych pozostawać więc będzie pod ochroną art. 7 kpk jedynie wówczas, jeśli jest poprzedzone ujawnieniem w toku rozprawy głównej całokształtu okoliczności sprawy, stanowi wyraz rozważenia wszystkich okoliczności przemawiających na korzyść, jak i na niekorzyść oskarżonego i jest zgodne ze wskazaniami wiedzy i doświadczenia życiowego.

Na kanwie niniejszej sprawy zgodzić się należy ze skarżącym, że Sąd I instancji oparł swoje ustalenia faktyczne w całości na wyjaśnieniach oskarżonego oraz zbieżnych z nimi zeznaniach funkcjonariuszy P. Ś. i R. K., dając im wiarę w sposób bezkrytyczny, deprecjonując i pomijając pozostałe dowody zebrane w toku postępowania przygotowawczego, a nadto nie podejmując z urzędu żadnej próby weryfikacji twierdzeń zawartych w relacjach oskarżonego i w/w świadków. Obowiązkiem każdego Sądu rozpoznającego merytorycznie daną sprawę jest podejmowanie koniecznej inicjatywy dowodowej zmierzającej do wszechstronnego wyjaśnienia okoliczności sprawy. Sąd orzekający, oddalając wniosek dowodowy skarżącego o przesłuchanie w charakterze świadka G. O. z Wydziału (...)KWP w K. i opierając się jedynie na relacji (...) policjantów, uznał za wyjaśnione w sposób szczegółowy i rzeczowy zasady działania i korzystania z terminali przenośnych, podczas gdy w żaden sposób nie zweryfikował podawanych zbieżnie przez oskarżonego i świadka Ś. chociażby informacji na temat awaryjności użytkowanych terminali, pomyłek w dokonywanych sprawdzeniach (przez np. omyłkowe wprowadzenie wyróżnika nr rej. pojazdu i wpisanie nieprawidłowej sekwencji liter bądź cyfr), czy w końcu konieczności przekazywania oficerowi dyżurnemu informacji odnośnie uzyskania niepełnych danych w sprawie dot. podejrzenia popełnienia wykroczenia drogowego i ewentualnego odnotowywania tegoż w notatniku służbowym. Słusznie zatem też i w tym kontekście skarżący zwrócił uwagę na nieprzeprowadzenie przez Sąd I instancji dowodu z zabezpieczonej na płycie CD-R korespondencji telefonicznej i radiowej – zapisu rozmów przychodzących i wychodzących z rejestratora rozmów telefonicznych i radiotelefonicznych dyżurnego K. w P. feralnej nocy. Ma to o tyle istotne znaczenie w obliczu relacji oskarżonego i jego partnera z patrolu, iż funkcjonariusze w toku pełnienia służby patrolowej pozostają przecież w stałej łączności radiowej z dyżurnym, podczas której nie tylko winni informować go o jej przebiegu, ale także o stwierdzonych zakłóceniach w działaniu terminali mobilnych. Przeprowadzenie zatem tego dowodu - analiza zabezpieczonej korespondencji - jest konieczne dla zweryfikowania twierdzeń oskarżonego i świadka Ś., zwłaszcza w obliczu ich relacji o awaryjności terminali przenośnych podczas przebiegu służby. Wydaje się także wskazane przesłuchanie wnioskowanego świadka G. O., które winno wykazać właściwy sposób nie tylko użytkowania i korzystania z przenośnych terminali mobilnych, ich obsługi, dostępnych zakładek, ale również i sposób (konieczność) dokumentowania przeprowadzonych za pomocą tego urządzenia sprawdzeń, w tym zwłaszcza w przypadkach wskazanych przez oskarżonego i świadka Ś., tj. w sytuacjach zakłóceń w działaniu terminala, czy uzyskania omyłkowych bądź niepełnych danych dot. podejrzenia popełnienia wykroczenia drogowego (zwłaszcza celem zweryfikowania informacji, czy takie, nawet niepełne informacje nie muszą być jednak zawsze odzwierciedlone w notatniku służbowym funkcjonariusza bądź przekazane dyżurnemu).

Ma też rację apelujący, gdy podnosi brak inicjatywy Sądu meriti w zakresie wyjaśnienia niejednoznaczności zapisów zawartych w piśmie przewodnim, nadesłanym przez Komendę Główną Policji Biuro (...)w W., do kluczowego dla sprawy dokumentu (k. 286-288) w zakresie „braków odczytów” w dowodowym wydruku. Sąd w momencie powzięcia wątpliwości winien był zwrócić się do autora pisma z dnia 13 sierpnia 2013r. o wyjaśnienie jego treści, zwłaszcza zaś zawartego tam sformułowania „brak odczytów” (czy oznacza to zatem, że osoba sprawdzająca mogła w ogóle nie uzyskać z bazy żądanych informacji, czy też – jak ustala skarżący – system nie odnotował, czy osoba ta wchodziła w szczególności informacji zwrotnej uzyskanej z bazy).

Bezspornym jest w niniejszej sprawie, bo wynikającym z pisma stanowiącego załącznik do pisma powołanego wyżej, iż w dniu 4 sierpnia 2012r. o godz. 21.28 z terminala mobilnego przenośnego oskarżonego, w policyjnej bazie danych (...) dokonano sprawdzenia nr rej. (...), przypisanego do samochodu osobowego M. (...). Zważywszy na treść ostatnich

zeznań M. S. i jego sugestie co do ewentualnych źródeł uzyskiwania potrzebnych danych i informacji przez osoby nieuprawnione, trafnym i jak najbardziej zasadnym staje się także zarzut skarżącego co do niewyjaśnienia przez Sąd I instancji podnoszonej okoliczności. Faktem jest bowiem, że w realiach tej sprawy, po wstępnym ustaleniu oskarżonego jako osoby sprawdzającej w inkryminowanym czasie dane właściciela określonego pojazdu, zwracano się jedynie pismem z dnia 12 sierpnia 2013r. do KGP Biura (...) o nadesłanie potwierdzenia powyższego jednostkowego sprawdzenia w systemie (...) (baza (...)). Obecnie, wobec wątpliwości co do jednoznaczności dokumentu (k. 286-288) oraz konieczności rozwiania wątpliwości co do źródeł uzyskiwania przez nieuprawnione osoby określonych danych, konieczne staje się zatem poszerzenie posiadanej wiedzy poprzez zwrócenie się ponownie do Biura (...) Komendy Głównej Policji w W. o udzielenie informacji z bazy (...) i (...) wskazującej, czy w okresie od 27 lipca 2012r. do 10 sierpnia 2012r. odnotowano w systemie logowania do powyższej bazy danych celem udostępnienia danych dotyczących pojazdu marki M. (...) o nr rej. (...), a jeśli tak to kto, kiedy, w jakim celu oraz jakie dane lub informacje dot. powyższego pojazdu uzyskał, jak również – celem weryfikacji możliwości omyłkowego sprawdzenia przez oskarżonego w czasie pełnionej służby pojazdu o nr rej. (...) z uwagi na nieprawidłowe „wbicie” danej litery bądź cyfry tablicy rejestracyjnej – o nadesłanie (w miarę możliwości - z uwagi na znaczny upływ czasu) wykazu wszystkich dokonanych sprawdzeń w bazie danych (...) w dniu 4 sierpnia 2012r. w godzinach 21.00 – 22.00 z terminala mobilnego o adresie(...)

Konieczne wydaje się także, z uwagi na ograniczony, ale jednak dostęp i innych podmiotów do bazy (...), zwrócenie się pismem do Departamentu Ewidencji Państwowej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w W. o udzielenie informacji z obsługiwanej przez w/w departament bazy (...) wskazującej, czy w okresie od 27 lipca 2012r. do 10 sierpnia 2012r. odnotowano w systemie logowania do powyższej bazy danych celem udostępnienia danych dotyczących pojazdu marki M. (...) o nr rej. (...), a jeśli tak to kto, kiedy, w jakim celu oraz jakie dane lub informacje dot. powyższego pojazdu uzyskał oraz czy odnotowano wystąpienie w powyższym czasie z wnioskiem o udostępnienie danych dot. w/w pojazdu i czy przedmiotowe dane zostały udostępnione, a jeśli tak to komu, kiedy, w jakim celu i zakresie.

W ten sposób uzyskane w/w informacje winny ostatecznie wyjaśnić, czy inne osoby (urzędy) – poza sprawdzeniem odnotowanym w dniu 4 sierpnia 2012r. o godz. 21.28 - dokonywały sprawdzeń przedmiotowego pojazdu na przełomie lipca – sierpnia 2012r.

Wątpliwości Sądu odwoławczego budzi zatem zaprezentowana przez Sąd Rejonowy ocena zgromadzonego materiału dowodowego oraz jego niepełność i niekompletność. Trafnie wskazał zatem autor apelacji, iż oparta jedynie na korzystnych dla oskarżonego zeznaniach piekarskich funkcjonariuszy oraz jego relacji z rozprawy ocena dowodów jest nieprzekonująca i nasuwa istotne wątpliwości, a rozstrzygnięcie merytoryczne było zdecydowanie przedwczesne wobec niewykorzystania przez Sąd merytoryczny wszystkich możliwości dowodowych.

Ponownie rozpoznając sprawę Sąd Rejonowy przeprowadzi zatem ponownie postępowanie dowodowe w całości, poddając wnikliwej analizie treść wyjaśnień oskarżonego i starając się zweryfikować ich treść, a kierując się zasadami wiedzy i doświadczenia życiowego, mając na uwadze całokształt okoliczności sprawy, oceni ich wiarygodność z uwzględnieniem wszystkich dowodów przeprowadzonych w toku rozprawy głównej. W szczególności poszerzy postępowanie dowodowe we wskazanym wyżej kierunku, przesłuchując w charakterze świadka także G. O. oraz dołączając żądane informacje. Tak zebrany materiał dowodowy Sąd podda następnie wszechstronnej i wnikliwej analizie oraz swobodnej ocenie zgodnie z zasadami prawidłowego rozumowania, wskazaniami wiedzy i doświadczenia życiowego, po czym wyciągnie prawidłowe wnioski końcowe, oczywiście z uwzględnieniem podniesionych powyżej uwag Sądu odwoławczego i wystrzegając się uchybień, które zadecydowały o uchyleniu zaskarżonego wyroku i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania. Przy tak zgromadzonych dowodach, dbając o wyjaśnienie różnic zachodzących pomiędzy nimi oraz dokonując oceny każdego przeprowadzonego dowodu w powiązaniu z pozostałym materiałem, stosując dyrektywy swobodnej analizy określone w art. 7 kpk, wyciągnie merytoryczne wnioski końcowe oraz dokona ponownie oceny prawnej zarzucanego oskarżonemu czynu. Będzie więc pamiętał także i o tym, że do przekroczenia uprawnień dochodzi wtedy, gdy funkcjonariusz publiczny podejmuje czynność wykraczającą poza przysługujące mu uprawnienia służbowe albo czynność, która mieści się co prawda w granicach jego uprawnień, ale do podjęcia której nie ma podstawy prawnej lub faktycznej, lub też podejmuje czynność z wyraźnym przekroczeniem

swoich uprawnień, mając nadto na uwadze, iż o tym, czy w danej sytuacji będziemy mieli do czynienia z właściwym czy z niewłaściwym zbiegiem przepisów, decyduje konkretna sytuacja i możliwość zastosowania w niej jednej z reguł wyłączenia wielości ocen w prawie karnym.

Z tych wszystkich powodów Sąd Okręgowy, nie przesądzając w niczym przyszłego rozstrzygnięcia sprawy, orzekł jak w części dyspozytywnej swego wyroku.